Szövetkezeti találkozó

Harkányban vasárnap megnyílt a szövetkezeti szakemberek XIII. országos találkozója, amelyen a három nagy szövetkezeti ágazat — a mezőgazdasági, az ipari és a fogyasztási szövetkezetek — százhúsz képviselője megvitatja a mozgalom időszerű kérdéseit. Ezt a jelentős szövetkezetpolitikai fórumot az Országos Szövetkezeti Tanács támogatásával minden év nyarán megrendezi a TIT Baranya megyei szervezete.

A tíznapos munkaprogramban az ország minden részéből összegyűlt szakemberek feldolgozzák az 1981. évi szövetkezeti kongresszusok határozatait, illetve az azokból eredő szövetkezet- és gazdaságpolitikai feladatokat. Az előadásokat, konzultációkat, kerekasztal-beszélgetéseket a szövetkezeti mozgalom országos vezetői és szakminisztériumok vezető munkatársai tartják. A hallgatók tanulmányi kirándulást tesznek Baranya két országos hírű mezőgazdasági üzemében: a bólyi kombinátban és a maksai Ezüstkalász Tsz-ben. Pihenőidejükben megismerkednek Pécs történelmi emlékeivel és kulturális értékeivel, íróolvasó találkozón vesznek részt, bekapcsolódhatnak a „Harkányi nyár" kulturális programjába. (MTI)

Jubileumi csapolás

A győri Rába Magyar Vagon- és Gépgyár acélöntödéjében hétfőn karbantartási munkák kezdődtek. Szeptember elsejéig átnézik, kijavítják a berendezéseket, kicserélik az elhasználódott felszereléseket. Ezt megelőzően jubileumot ünnepeltek: végrehajtották az 50 ezredik csapolást az 1973-ban átadott üzemben.

A jubileumot ünneplő öntöde eddig 200 ezer tonna kiváló minőségű acélöntvényt adott a motor- és a futóműgyártáshoz. (MTI)

A rozsos, a sajtos meg a hétvégi

Kenyér, zsemle, kifli

Mindennapi kenyerünket, kiflinket, zsömlénket háromszázhatvanhét ember készíti. A Szegedi Sütőipari Vállalat gondoskodik 180 ezer ember ellátásáról. S nem könnyű körülmények között, hiszen berendezéseik fele régen elavult, korszerűtlennek mondható.

Megsütnek naponta 35 tonnányi kenyeret. Ennek zömét az egy- és kétkilós fehér kenyér teszi ki. Alföldi és burgonyás kenyérből tíz tonnányit állítanak elő, sütnek rozsos, víkend- és sajtos kenyeret is. Nem gondolnánk: mi, szegediek naponta 40 ezer zsemlét és 70 ezer kiflit is megeszünk. A vállalat előállít kalácsféléket, lepényeket és réteseket is. Körülbelül 20 ezer darab fogy ezekből naponta.

Dr. Veress Ferenc igazgató elmondta, az alföldi, a burgonyás és a sajtos kenyér — ezeket a lakossági igények jobb kielégítése érdekében gyártják — három napig is megőrzi frisseségét. Rekordernek a rozsos víkendkenyér számít; négy napig fogyasztható. A sajtos kenyeret nagy fehérjetartalma miatt kedvelik a fogyasztók.

— Sokat panaszkodtunk a zsemle minőségére...

— A vizes zsemle helyett — mondja az igazgató — Sió zsemlét gyártunk. Ez a termék margarint, cukrot és kétféle sütőszert tartalmaz. Ezért jobb ízű, és tovább megőrzi frisseségét is. És ha már itt tartunk, a tejeskifli minőségének biztosítása érdekében felújítottuk a termelővonalakat.

— Sokan azt mondják, hogy csak addig igazán finom a kenyér, amíg el nem kezdik teherautókban szállítani.

— Szeged tíz nagy forgalmú ABC áruházába már konténerekben visszük a kenyeret. Ez az összforgalom mintegy egynegyedét teszi ki. Úgy tervezzük, hogy jövőre beszerzünk egy újabb konténerek szállítására alkalams kocsit, s akkor már a kiszállított kenyérnek mintegy a fele lesz kifogástalan minőségű a szállítás után is. Hogy miért mondom ezt? A hagyományos árumozgatás körülményei között ötször mozgatják meg a kenyeret, míg a fogyasztóhoz kerül. Itt pedig a kenyértermelő szalagról közvetlenül a konténerbe kerül a kenyér, a vevő arról veheti le. Mindehhez szükséges volt a sütőipar és a kereskedelem összefogása. Sajnos, nem minden bolt képes konténerek fogadására.

— A vállalat mindig is igyekezett a fogyasztók kedvében járni...

— A mákos és túrós lepényt, a képviselőfánkot és a fél kilogrammos leveles tésztát — tapasztaltuk — hamar megkedvelték a vásárlók. Nem állunk meg a megkezdett úton. Úgy tervezzük, hogy nemsokára többféle pirogkészítményt kezdünk el gyártani. S megörvendeztetjük a háziasszonyokat különféle sós, sajtos, ostyafélékkel is — már ez év vége előtt.

— Nem akarok ünnepronto lenni, de az ünnep hangulatát rontotta, hogy sokan nem jutottak friss kenyérhez.

— Mi Szegeden, modern gyárunkban csak fele annyi kenyeret tudunk előállítani mint a miskolciak, s csak kétharmadát annak, amennyire a pécsi kenyérgyár képes. Kicsi a kapacitásunk, ezért vagyunk kénytelenek pénteken már a boltokba küldeni nagyobb mennyiségű kenyeret. Ahhoz, hogy mindenkor és minden időben friss kenyérrel tudjuk ellátni a várost, gyáraink fejlesztésére volna szükség. Ehhez pedig az kellene, amit a híres-neves Montecuccoli mondott: pénz, pénz és pénz. Reméljük azért, hogy rövidesen sikerül előbbre jutnunk, s akkor tovább tudjuk javítani Szeged ellátását kenyérből és péksüteményből egyaránt.

P. F.

Az igazságszolgáltatás jelzései

Bírósági ítéleteket olykor szokásos egy diagnózishoz, kórlelethez hasonlítani. S valóban, a bíróság, a hatóság döntése, illetve annak indokolása gyakran felér egy környezettanulmánnyal, kórképét adja a megromlott emberi kapcsolatok hátterének, kisebb-nagyobb társadalmi közösségek „gyógyításra" váró gondjainak.

Maga az ítélet, az „igazságtétel" persze a legtöbb esetben nem lehet teljes. Nem nyugtathatja meg egy csapásra mindkét oldalon a kedélyeket, nem adhat orvoslást azokra a körülményekre, amelyek végső soron a kapcsolatok elmérgesedéséhez, a pereskedéshez vezettek. Sőt egyre gyakrabban tapasztalni, hogy a vesztes felek, jogaikat sértve érezvén, még kétségbeesettebben kilincselnek az összes elképzelhető hivatalban, panaszfórumon. S mindent megtesznek azért, hogy a maguk sajátos módján „megbüntessék" a nyertes felet, akár még övön aluli módszerekkel is bosszút álljanak rajta.

Az igazságszolgáltatás eszköztárából természetesen nem hiányoznak azok a kényszerintézkedések sem, amelyek valakit, jobb belátása ellenére is, az ítélet végrehajtására parancsolnak. Mégis sokszor az az ember érzése, hogy még valami másra is szükség lenne...

Mire gondolok? A bírósági ítélkezés egyik legérzékenyebb szeizmográfja társadalmi gondjaink, sokatmondó tükre az embereket leginkább foglalkoztató problémáknak. Ezeknek legalábbis egy részét feltétlenül jelezni kell a döntésre illetékes szerveknek, testületeknek.

Nem új kitaláció ez, hiszen a szignalizáció lehetőségét jogszabályok biztosítják. A probléma csak az, hogy a bíróságok nem mindig élnek ezzel a lehetőséggel. Részben nagy munkaterhük, a sok elintézetlen ügy miatt kevés idejük marad erre, másrészt pedig korábbi tapasztalataik sem nagyon lelkesítőek. Többször előfordult ugyanis, hogy a bíróság hiába szignalizált, hiába tájékoztatta az illetékeseket, ennek nyomán semmilyen intézkedés nem történt.

Akadnak persze kedvező példák is. Egy sor jogszabály-módosításhoz adott már ösztönzést bírósági szignalizáció. A törvényalkotók jól tudják, hogy nincs abszolút tökéletes rendelet. Még a legsokoldalúbban megfontolt, előkészített jogszabály hatályba lépése után is kiderülhetnek a gyakorlati alkalmazás során olyan hiányosságok, visszásságok, amelyek mellett nem szabad szó nélkül elmenni. Nos, ezeket nyilvánvalóan a bíróságok érzékelik, tapasztalják leginkább, hiszen nekik kell lelket lehelni a paragrafusokba, azokat konkrét ügyekben lehetőleg humánusan, igazságosan alkalmazni.

Ez nem mindig sikerül. Sok bíró igazságérzetét sértette például azoknak a nyugdíjas korú nőknek a helyzete, akik férjükkel együtt hosszú évekig dolgoztak a tsz-ben. Mivel azonban csak a férj lépett be, s a feleségek családtagként vállaltak munkát, nyugdíjuk kiszámításánál a bíróságok a tsz-ben töltött éveket nem vehették figyelembe szolgálati időként. Több bíróság is szignalizált e méltánytalan helyzet megszüntetése érdekében. S nem hiába. Néhány hónapja lépett hatályba az az új rendelet, amely már öt év szolgálati idő beszámítását a tsz-ben családtagként dolgozott feleségek számára is lehetővé teszi.

A bíróságok tapasztalatai sok más perben is messze túlmutatnak egy konkrét jogvita keretein, számos olyan tanulságot hordoznak, amelyekről kár lenne egy nagyvonalú kézlegyintéssel lemondani. Nem véletlen, hogy ha egy közérdekűbb téma társadalmi vitára kerül, ez már szinte elképzelhetetlen a bíróságok tagjainak alkotó közreműködése nélkül.

A bírák igazságérzete és bölcsessége olyan jelentős érzelmi és szellemi tőke társadalmunkban, aminek aligha szabad csak a pulpitus mögött, a konkrét ítélkező munkában hasznosulnia. Keresni kell a módját annak, hogy minél több bírát avassunk a közügyek jó ismerőjéből igazi közéleti emberré.

A szocialista igazságszolgáltatás egyik fontos, alapvető jellemzője, hogy az a nép nevében, a társadalom becsületes, törvénytisztelő többségének képviseletében gyakorolja a bíráskodás hatalmát. Nem lehet tehát közömbös, hogy a mindennapok gyakorlatában mennyire ismerjük fel ezt, s mennyire élünk a lehetőséggel. Aminek egyik legfontosabb fokmérője, hogy a társadalmi életben mennyire válnak közkinccsé és milyen hatásfokkal érvényesülnek a bírósági munka során felhalmozódott értékes tapasztalatok.

Deák András

Baleseti okkutatás és megelőzés

Ha egy utasokkal teli autóbusz „koccan" vagy pótkocsis kamion ütközik egy másik járművel, az esetnek érthetően nagyobb a visszhangja, s minden bizonnyal súlyosabbak a következményei is, mintha egy kerékpáros, lovas fogat vagy akár személygépkocsi vezetője okoz (szenved) balesetet. Egy-egy csuklós buszban olykor száznál is több az utas, a nagy méretű tehergépkocsi akár milliós értékű árut is szállíthat, nem véletlen hát, hogy Csongrád megye legnagyobb szállítási vállalatánál, *a 10-es számú Volánnál a gazdaságos forgalomszervezéssel együtt egyformán hangsúlyosan említik a biztonságot.*

S nem ok nélkül, ezt az is bizonyítja, hogy az 1980-as esztendő kedvezőtlennek tartott „házi" baleseti statisztikáját alaposabban elemezték és az elmúlt évben már az újjáfogalmazott követelményrendszer szerint végezték munkájukat a vállalat közlekedésbiztonsági szakemberei. Az eredmény őket igazolta: 1980-ban 34 — úgynevezett „jelentésköteles" — balesetből 14-et okoztak a Volán gépjárművezetői, 1981-ben pedig 22-ből már csak kilencet.

A számok sokat mondanak, de nem beszélnek önmagukért. Hátterükben *szervezési, biztonságtechnikai intézkedések egész sora* rejtőzik. Egyebek között már a menetrendek szerkesztésekor, az egyes autóbuszjáratok útvonalának kijelölésekor, az irányító alközpontok belső forgalmi rendjének kialakításakor is figyelembe vették a biztonsági követelményeket. Szigorúan számontartják (és betartják!) a munkával és a pihenéssel töltött órák rendjét. Az autóbuszok, személygépkocsik és teherautók hivatásos vezetői évente tesznek ismeretfelújító vizsgát — tavaly csaknem 1800-an vettek részt szervezett oktatásban.

Az sem titok: *megszigorították a gépjárművezetők ellenőrzését* — s a felelősségrevonást is. Nem is volt például ittasságra visszavezethető balesetük a Volán dolgozóinak sem 1980-ban, sem tavaly! A saját hibából bekövetkezett balesetek okkutatásának eredményét megismertették a gépkocsivezetőkkel is — így tavaly harmadára csökkentek az elsőbbségadás elmulasztása miatti balesetek, nincs már baj a követési távolságokkal és a korábban tapasztalható baleseti okkal: a szabálytalan elindulással sem.

A 10-es Volán vezetői idejekorán felismerve a pszichológiai és ergonómiai vizsgálatok jelentőségét, *tavaly 485 dolgozót küldtek munkalélektani ellenőrzésre.* S kiderült: 49-en nem feleltek meg a követelményeknek, s további 44 gépjárművezető utógondozására tettek javaslatot a munkalélektani állomás pszichológusai.

A Volán az elsők között volt az orvosmeteorológiai előrejelzések felhasználásában is — a Bakay Nándor utcai telep kijáratánál, mikor aznapi menetokmányaikat átveszik a gépjárművezetők, azt is megtudják, milyen időjárási front várható. S aztán egyéni érzékenységüktől függően veszik számításba teljesítőképességük esetleges csökkenését vagy éppen kedélyállapotuk, közérzetük javulását. Hogy ennek jelentősége sem csekély, csak az nem tudja, aki még sosem látott-hallott ideges utasokkal zsúfolt autóbuszon magabiztosan, nyugodtan rendet tartó járművezetőt.

Persze, előfordul a fordítottja is, hiszen az orvosi vizsgálatok szerint meglehetősen sokan vannak a Volán dolgozói között a magas vérnyomásúak, a gyomorfekélyesek, s a közúti közlekedés nem éppen idegnyugtató hatását ők nyilván nehezebben ellensúlyozhatják. Talán ez a magyarázata annak, hogy összességében Csongrád megyében ugyan csökkenőben vannak az autóbuszos balesetek, a szegedi sűrűbb forgalomban azonban nem igazolódott tavaly a statisztikai átlag. A városi és járási Közlekedésbiztonsági Tanács egyik, a közelmúltban megtartott elnökségi ülésén nyilván erre utaltak a 10-es Volán vezetői, amikor *a városi forgalomban rendszeresen részt vevő járművezetőik körében hatásosabb balesetmegelőző propagandamunkát ígértek.*

P. K.

Gazdaságosabb anyagfelhasználás

Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium átfogó intézkedési tervet készít a gazdaságos anyagfelhasználást és a gyártási technológiák fejlesztését célzó országos program végrehajtására. A fejlesztési szakemberek már kidolgozták a javaslatokat, amelyeket további egyeztetés után „emelnek törvényerőre" a minisztérium vezetői.

A cementtakarékosság fejlesztésére különösen sok lehetőséget tártak fel a gyártásban és a felhasználásban egyaránt. Így *fontos feladatként jelölték meg a kohászatban és az erőműveknél keletkező hulladék, a kötőanyagként hasznosítható kohósalak és pernye nagyobb arányú hasznosítását a cementgyártásban.* A felmérések szerint elérhető, hogy a jelenleginek kétszeresére növeljék a cementhez kevert kohósalak és pernye arányát, s egyúttal két-háromszorosára a ilyen adalékanyagokkal kiegészített cement mennyiségét. Ezzel egyúttal tetemes hőenergiát takarítanak meg és bővítik a cementválasztékot is. Gyakran ugyanis a szükségesnél nagyobb szilárdságú cementet használnak az építők, ám kellő választék esetén elkerülhetik az ilyen kényszerű lépéseket. Hasonló célt szolgál a cementszabványok és műszaki előírások korszerűsítése is, hogy az adott cementfajta tényleges szilárdsága kisebb határérték között maradjon, s ne legyen jóval nagyobb a szükségesnél, mint jelenleg.

Évente mintegy ötmillió tonna cementet használ fel az ország, s a program szerint ennek 10 százalékával, évente félmillió tonnával kell csökkenteni a felhasználást. Erre minden lehetőség megvan, mivel *a felmérések szerint átlagosan egy köbméter betonhoz jelenleg 50 kilóval több cemenetet kevernek a szükségesnél.* Ezért minden különösebb beruházás nélkül is *nagy lehetőségeket kínál a munkaszervezés fejlesztése,* s a cement szállításában, kimérésében, a beton keverésében, tehát minden munkafázisban a technológiai fegyelem megszilárdítása, s az új betonszerkezetek előírt utókezelése. Ezért *szükségesnek tartják, hogy jobban ösztönözzék az építőket* — a sajáthaz építőket is — a betongyárakban pontos receptúra szerint készített *friss beton* felhasználására.

Az országos program szerint *megfelelő gazdálkodással évente legkevesebb 30 ezer tonna betonacél megtakarítását kell elérnie az ágazatnak.* Ehhez korszerűsítik a betonalcélhálók elkészítésének műszaki előírásait, egységesítéssel csökkentik a hulladékot, s növelik a vastakarékos feszített beonszerkezetek alkalmazásának arányát. Intézkedéseket terveznek az üveggyártás hulladékainak csökkentésére, s az alumíniumtermékek takarékosabb felhasználására is.

(MTI)

Munkásőrnap az úttörővárosban

Színes, gazdag programnak, a munkásőr úttörők napja eseményeinek résztvevői voltak Zánkán, vasárnap, a balatoni úttörővárosban táborozó úttörőgárdisták.

Az egész napos program során megrendezték az úttörők tábori lőversenyét, volt akadályverseny, elsősegélynyújtó-, tűzoltó- és közlekedési vetélkedő, úttörő honvédelmi verseny, s bemutatták a munkásőrség fegyvereit és technikai eszközeit is. *Fellépett és térzenét adott a szegedi munkásőrzászlóalj fúvószenekara.*

A programon részt vett *Borbély Sándor*, a munkásőrség országos parancsnoka, aki a munkásőrség ajándékait adta át az úttörővárosnak. *Varga László*, az úttörőszövetség főtitkára ez alkalommal nyújtotta át az elnökség által adományozott „Gyermekekért" elnevezésű kitüntetést a munkásőrség központi férfikarának. A vendégek megtekintették az úttörőmozgalmi múzeumot, a művelődési és sportközpontot, a gyermekalkotások galériáját, a haditechnikai parkot. A nap záróeseményeként a munkásőrség Vörös Csillag Érdemrenddel kitüntetett központi férfikara adott nagy sikerű koncertet az úttörőváros 3000 lakójának. (MTI)